

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІсячник

виходить з липня 1991 р.

БОРИСГЕН

2021 рік

№ 11(364)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІсячник

3 років разом з
ВАМИ!

“У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озираються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс.

Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», НТУ «Дніпровська політехніка»

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальність за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальність перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340-28-27
e-mail: НdejSukhonis@gmail.com

У США: Bahriany Foundation, Inc. 19669 Vil- la Rosa Loop, Fort Myers, FL 33967, USA

3 релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;

У Румунії : Ritco Virgil STR. 1 Decembrie7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Ro- mania;

У Бразилії: Спільні плани Wira Selanski, Rua General Glicer- io, 400 apt.701, 22245- 120

Rio de Janeiro, RJ Brazil, Telefax (00-55-21) 2556-5517

У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel

У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 – 100 Bielsk Podlaski, Polska

У США: Raisa Chejlyk.
4000 S. Biscayne Dr. #213 North Port, FL. 34287.

Електронні версії журналу borysten.com.ua

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Верстка\дизайн
журнал "CatArt"

реєстрацію
№ 818604 від
2.03.2000

Видавець ФОП
Озеров Г.В.
м.Харків, вул.
Університетська, 3\9
Свідоцтво про державну

Папір офсетний.
Друк цифровий
Щомісячник,
наклад:
1500 примірників

ЗМІСТ

Стор.1 Колонка редактора*Стор.2* Договір про співпрацю між ДООНСПУ та НТУ "Дніпровська Політехніка"*Стор.3-8* Привітання з нагоди 30-річчя*Стор.9-12* До 30-чя НСПУ*Стор.13-14* Письменницький «Бористен» святкує тридцятиріччя*Стор.15* КОЛЕКТИВУ ЖУРНАЛУ "Бористен" з нагоди 30-річного ювілею*Стор.16* «Поетичним рядком»*Стор.17* Привітання від Фундації ім. Багряного*Стор.18* Фахівці Дніпровської академії неперервної освіти

долучились до написання ХХІ Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності

Стор.19 «Новини Фундації ім. Івана Багряного»*Стор.20* З листів в редакцію*Стор.21-24* ДЕЩО ПРО ПРЕСУ ТА 30-ТЬ ЛІТТЯ

ВИДАННЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ЖУРНАЛУ "БОРІСТЕН"

Стор.25 Голос України*Стор.26-27* Зберігаймо чистоту рідної мови*Стор.28-30* Люди читають, міркують і пишуть листи*Стор.31* Уродженка України, яка стала найвідомішою бразильською письменницею*Стор.32-33* Батько теоретичної механіки*Стор.34* Нашому цвіту - по всьому світу!*Стор.35* Вийшла друком нова книжка дніпровської письменниці Катерини Дудар*Стор.36* Рецепти української кухні

Долучайтесь до нас у соцмережі

facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої та актуальної інформації на

нашому сайті

borysten.com.ua

Колонка редактора

«Бористен» – незалежний та недержавний український літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Цього року легендарному щомісячному виданню виповнюється 30 років.

Від щирого серця, вітаю усіх нас з ювілеєм, з чудовим і прекрасним 30-річчям.

Бажаю усім нам грандіозних планів і високих цілей, успішного втілення ідей і неодноразових перемог. Нехай в нашій роботі всі фрагменти складаються легко, немов мозаїка, нехай все неможливе стає можливим, а все бажане - досягнутим!

Дякуємо нашим відданим читачам за те, що ви поруч з нами!

Вперед разом до нової цифри 30!

Фідель Сухоніс, редактор журналу "Бористен"

Договір про співпрацю

Договір про співпрацю між ДООНСПУ та НТУ "Дніпровська Політехніка"

Люблю бувати у стінах НТУ "Дніпровська політехніка" - Dnipro University of Technology ще з тих часів, коли це був Національний гірничий університет. Адже саме «гірники» під проводом свого неперевершеного гетьмана Геннадія Півняка стали одними з перших в регіоні, хто не на словах, а на ділі почали впроваджувати гуманітаризацію вищої освіти. Ми видавали спільно «Бористен», ми робили чимало гарних проектів, спрямованих на добро України. Зрештою, ми просто були добрими приятелями ці три десятки років. І мені надзвичайно приємно, що нині, на форумі гірників України, модератор заходу проректор Олександр Шашенко згадав про це добрым словом.

Але сьогодні все ж таки особливий день. Адже разом з першим проректором НТУ «Дніпровська політехніка» Артемом Павліченком мав за честь підписати договір про співпрацю поміж Дніпропетровською

обласною організацією НСПУ та цим поважним вишем. Хтось може вважати цю подію формальністю. Позаяк чимало корисного у духовній сфері було зроблено гуртом без жодних юридичних зобов'язань. Однак переконаний, що цей крок надасть ще більшого імпульсу для добрих справ на благо наших спільніх ідеалів.

І наостанок - маленький ліричний відступ. На високому зібрannі промовляв почесний ректор НТУ «Дніпровська політехніка», академік НАН України Геннадій Півняк. У свої юнацькі роки він говорив як правдивий трибуn: впевнено, артистично, логічно, з почуттям оптимізму та віри у завтрашній день. І стало у ті хвилини мені на думку, що, напевно, небезпідставно багато років поспіль стверджував Геннадій Григорович про особливу ауру у стінах його *alma mater*, яка надає присутнім наснагу, силу і довгі літа.

Фідель Сухоніс редактор

"Історія"

Привітання з нагоди 30-річчя

*Зустріч з журналістом
-письменником Фіделем
Сухоносом*

Саме перше вітаю видання журналу "Бористен", з котрим ми познайомилися в Америці ще у далекому 1991 році. Діаспора радівітала часопис, бо нарешті відчинилися двері до України після довгого комуністично-московського тероризму.

Вітаємо з 30-ти літтям прекрасний "Бористен", який показався на багатьох континентах, де лише є українці. Ми горді за такого журналіста і головного редактора журналу як Фідель Анатолійович Сухоніс! Він не боявся побувати кругом, як в Україні так і по діаспорах, бути між українцями

які були закинуті на чужину не з своєї волі. Збираючи від людей правдиву історію, розміщував в свій журнал. А так само сприяв поверненню в Україну визначного письменника Ів.Багряного, котрий був засланий в тюрму за любов до свого Українського народу.

Так само і славний письменник Фідель Сухоніс не забувся за своє місто Дніпро - Славутич, в якім не загубився серед хохлів-малоросів, а став продовжувати і організовувати українську справу в усіх ділянках.

Бажаємо доброго здоров'я та успіхів і так само всім його співробітникам і письменникам старшим і молодим. Слава БОРИСТЕНУ!

*З повагою родина р.Світанни-
Олени Свириденко-Черепахи
(Конектикут, США)*

КОЛЕКТИВУ ЖУРНАЛУ “Бористен”

з нагоди 30-річного ювілею

Українсько – Бразилійська Центральна Репрезентація широко вітає редакційний колектив, авторів і читачів журналу «Бористен» зі славним ювілеєм - 30-річчям з часу виходу першого номера. З кожним роком цікаве видання примножувало свою славу, все більше завойовувало шану серед читачів, публікуючи найкращі художні та публіцистичні твори українських і зарубіжних авторів.

Сьогодні “Бористен” є найстарішим журналом – народженим з постанням незалежної України, виданням, що є мостом між материковою Україною і діаспорою. Він користується великим авторитетом серед літературно-мистецької інтелігенції, учнів, студентів, усіх, хто, маючи національне коріння, хоче розлого

і вільно відчувати себе у духовному космосі людства. В українців Бразилії до щомісячника «Бористен» особливе ставлення. Адже він один з небагатьох видань материкової України, який дістается нашої громади. Свого часу саме на його шпальтах було вміщено розділи книги редактора Фіделя Сухоноса «Ріо-де-Україна», яка розповідає про нашу громаду.

Сердечно вітаємо авторів, усіх читачів “Бористену” з ювілейною датою, бажаємо усім добра, здоров'я, натхнення, наснаги, щастя, нових творчих здобутків в ім'я розквіту незалежної, соборної України, збереження і примноження духовності рідного народу.

З повагою
Голова Українсько-
Бразилійської
Центральної Репрезентації
Віторіо Соротюк, (Курітіба,
Парана)

**Шановний п. Редакторе - Шефе
Видавництва
Пане Фіделю Сухоніс!**

Вітаю з Великим Ювілеєм - 30 років Вашої великої посвяти і безмежної - завзятої праці, що б у таких буревійних - тяжких обставинах знаходити силу і снагу видавати журнали Бористен і Нашу Церкву. Ви підняли на Себе величезний тягар обов'язків, щоб створити в українській мові журнали. Не знаю, як має Дніпропетровщина, м. Дніпро, вся Україна та вся діаспора бути Вам вдячна. Бо це ж журнали в Українській Мові, де починала організуватися Українська Самостійна Держава в найбільш віддаленій - південній козацькій частині, яка пережила страшні насильства московського комуністичного панування на чудовій південній частині України, з чудовими кліматичними умовами, чорноземом і багатими урожаями. Не можу пригадати, як я познайомилася з Вашим виданням Бористену і Нашої Церкви. Можливо я вислава Вам до Видавництва мою книжку *П'ять Колосів*, бо в мене зберігаються всі журнали від квітня 2010 року до тепер. І в журналі надрукований допис Лесі Храпливої-Щур, поетисі і письменниці з Торонто про мою книжку *П'ять колосків*, під назвою *Невмирущі колоски*. Від квітня 2010 р. Бористен і Наша Церква до мене приходять по інтернеті і поштою. Ви подаєте своїм читачам про письменників, поетів, науковців, істориків, тих, що вже відійшли і тих що живуть, а також і про тих, що тепер воюють і зберігають Україну від війни з москалями. Ви своїми журналами пригадуєте історичні події, релігійні повчання, страшні часи, які прийшлося пережити Українському Народові від Княжої доби, Татарських лихоліть, Унії, Козаччини, Визвольних змагань і жорстокі часи московського большевизму. Голод за часів Леніна, Сталіна - Голодомор-Геноцид, Єжовщину, страшну Другу світову війну, яка перекотилася Україною із голодом 1947 р. Про всі висилки на Сибір, Казахстан, Соловки, розстріли за

Єжова та по великих містах. Ви про все містили дописи, не відмовляли авторам різних статей, що вони за довгі, так як другі видання, не змінюють їх і не відмовляєтесь приймати.

Працюєте над правельністю Української мови і кожного місяця є лекція як правильно будувати речення, які слова не належать до українського мовного словника. Ваш журнал це одинокий на всю Україну і на діаспору, що так глибоко підходить до всіх проблем Української історії, віри, мови, трагічних років в Україні та про теперішню війну з москалями.

Я особливо Вам вдячна, що Ви працюєте з молоддю та створили клуб, в якому пошируєте мою творчість, будите національні почуття, порушуєте питання над якими має задумуватся сучасна студіюча молодь, вчитися на минулих подіях, щоб їх не допустити в сучасному. За те я Вам щиро вдячна і висилаю Вам мій скромний дарунок, який надійде на другий тиждень.

Дай Боже Вам сил, здоров'я та творчих успіхів. На многій літі пану Фіделю, журналу Бористен і Нашій Церкві!

*З пошаною Любов Василів-Базюк,
Магістер бібліотекарства та
інформації. Почесний професор
Волинського Національного
Університету імені Лесі Українки,
м. Луцьк. Торонто, Канада*

• 6

Ми разом відкривали таланти

Три десятиліття єднають літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник «Бористен» з Національним технічним університетом «Дніпровська політехніка». Наш університет свого часу став співзасновником цього унікального видання, відомого не лише в Україні, а й далеко за океаном. Творча співпраця протягом цього періоду взаємно збагачує журналістів, студентів і викладачів у пізнанні світу, історії України і її невідомих сторінок. Десятки років альманах висвітлює наукове, освітнє та культурне життя Дніпровської політехніки.

Ми разом відкривали таланти на теренах спільногоЯ щорічного конкурсу ім. О. Гончара на кращу публікацію в «Бористені». Традиційно нагородження лауреатів конкурсу відбувається в Центрі культури української мови ім. Олеся Гончара. Лауреатами цього конкурсу стали своєї часу наші колеги: професори Віталій Василенко (за науково-публіцистичні статті з історії України) та Світлана Ігнатьєва (за публікації,

присвячені проблемам впровадження української мови в навчальний процес вищої школи та її поширенню), колишня редакторка газети «Вісник» Валентина Шабетя у номінації «Журналістика» за високопрофесійні статті, інтерв'ю, нариси, замальовки, присвячені університету.

Зазначимо, що така тривала співпраця стала можливою не лише завдяки однаковому баченню багатьох питань гуманітарної сфери, а і всебічній підтримці журналу недавнім ректором НТУ «Дніпровська політехніка» академіком НАН України Геннадієм Півняком.

Цікаві ініціативи редакції «Бористена» колектив нашого університету неодноразово втілював у життя. Так було, коли постало питання про питання переіменування вулиці поряд з університетом на честь нашого видатного земляка, письменника Олеся Гончара. Тепер це вже історія, але приемно звучить: «Зупиніть, будь ласка, на вулиці Гончара».

«Бористен» єднає читачів з українцями різних континентів, він тримає зв'язок з західною українською діаспорою, її талановитими представниками, зустрічі з якими неодноразово проводилися в університеті.

Бажаємо колективу часопису плідної праці навії популяризації національних талантів, історичної правди та реалій сьогодення. Щастя Вам, друзі!

Юрій Хоменко, проректор НТУ «Дніпровська політехніка»

Слава і хвала Вам за Ваш труд!

Дорогі друзі! Придніпров'я часів української незалежності важко уявити без літературно-мистецького, публіцистичного та науково-популярного щомісячника «Бористен», який став загальновизнаною культурологічною «родзинкою» нашого краю, об'єднавши на своїх сторінках думки, почуття, натхнення, наукові роздуми багатьох небайдужих і талановитих українців. Колектив журналу «Бористен» - давній друг Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Нам надзвичайно приємно усвідомлювати свою причетність до його створення та діяльності, тривалої і плідної співпраці на ниві науки та просвітництва. Від самого початку існування цього унікального видання до його роботи долутилися кращі науково-педагогічні сили ДНУ. Нині в редколегії представлені директор Центру гуманітарних проблем освіти та виховання молоді, професор історії Валентин Іваненко, декан історичного факультету, професор

Сергій Світленко, декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин, професор Олександр Токовенко, декан факультету систем і засобів інформаційної комунікації, професор Володимир Демченко, професор кафедри української літератури Нінель Заверталюк. В «Бористені» публікує свої наукові і публіцистичні доробки широкий загал авторів нашого класичного університету - викладачів, науковців, аспірантів.

Впродовж усіх 30 років часопис очолює талановитий журналіст, знаний український письменник і організатор видання нового типу, випускник фізико-технічного факультету нашого університету Фідель Сухоніс — людина глибоко патріотична, що об'єднує українців в Україні та різних країнах світу (США, Канаді, Бразилії, Австралії, Польщі, Румунії), фундаментально досліджує розмаїття життєвих картин української діаспори, знайомить наше суспільство з яскравими особистостями зарубіжного українства.

«Бористен», власне, й вирізняється з-поміж інших подібних видань Дніпропетровщини саме твердою національно-патріотичною та громадянською позицією, утвердженням ідеалів свідомого українства серед різних верств населення, особливо гуманітарної інтелігенції і студентської молоді.

Наприкінці жовтня у Дніпровському Національному Університету вже втрете відбулося віншування лауреатів Відзнаки імені Івана Багряного. Цього разу віншували переможців за 2018 рік. Докладніше про імпрезу нагородження читайте в цьому номері.

Адже стратегією журналу є послідовне і талановите відображення української національної ідеї у різноманітних ІГ виявах, зокрема, через так звані «оголені нерви» нашої історії — голодомори, репресії тощо, які вагомо презентовані в численних наукових і публіцистичних працях. Читачі з інтересом можуть долучитися до пізнання минулого та сьогодення свого краю, мистецьких обріїв й художньої палітри нашого часу у краєзнавчих і культурологічних публікаціях істориків, митців, журналістів. На сторінках часопису висвітлюються цікаві і актуальні події, його читачі часто першими дізнаються про культурно-мистецькі новинки, наукові розвідки, оригінальні книжки, мають змогу ознайомитися з різними точками зору на проблеми сьогодення. Тому нас не може не надихати відчуття своєї належності до формування інформаційнокомунікативного поля

такого непересічного і авторитетного видання, яке стало потужним інструментом популяризації української духовності та культури, своєрідною гуманітарною візитівкою нашого краю. Можна лише собі уявити, як через багато років, гортаючи сторінки журналу «Бористен», майбутній науковець, дослідник чи просто читач побачить і зrozуміє наш насправді історичний, незабутній час, позначений динамікою непростого, подеколи звивистого, але неухильного трансформаційного просування України в лоно демократичних, процвітаючих країн світу. Тож-широ вітаемо засновника та незмінного редактора журналу «Бористен» Фіделя Сухоноса й колектив редакції з ювілеем і бажаємо плідного довголіття, яскравих подій та публікацій, втілення нових творчих задумів та проектів. Для людини 30 років - це старт життя, а для видання - вагома дата, яка переконує - воно відбулося, життєздатне, цікаве читачеві і авторам! З днем народження, «Бористене»!

Від колективу Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Ректор Сергій ОКОВИТИЙ

«До 30-чя НСПУ»

---- Леся Степовичка. Петрів батіг ----

Сьогодні ми згадуємо Петра Ілліча Осадчука, відомого поета, політичного і громадського діяча, спілчанського функціонера, чудову людину. Він народився 2 грудня 1938 року на Івано-Франківщині та прожив плідне і цікаве життя, зоставивши по собі кілька десятків книжок, двох синів, онуків, невтішну вдову і добру пам'ять.

Кривавий та ненажерливий 2014 рік забирає сміливих і сонячних, бійців АТО і письменників. Не встигли ми в липні оплакати Анатолія Андрійовича Дімарова, а 8 жовтня зупинилося серце Петра Ілліча. Він був веселим життелюбом і водночас надзвичайно серйозним чоловіком і поетом. Здається, між життям і літературою в нього не було міцного паркану, як у багатьох тих, хто піше. Він думав, писав і діяв у ладу із самим собою, був органічним, його не розривали протиріччя. Серед поетів це рідко трапляється, оскільки переважна більшість – це вельми розбурхані та вразливі душі. А він був боєць, умів тримати удари, і, працюючи в 1990-х у Парламенті України, умів наносити удари

ідеологічним супротивникам своєю політичною сатирою:

Зліва хрюкало, мухало й ухкало,

Справа ахкало, бахкало й охало.

В центрі булькало, шикало й пухкало,

А вгорі кучманіло й положало*.

Найбільше тоді діставалося невгамовним комунякам, «совкам», які застали новий шлях Україні, мріяли про реванш, не здатні осмислити і прийняти нові політичні реалії:

Обирають, як раніш обирали в партком**,

Глузуючи над фахом і здоровим глуздом, –

У пошані той, хто з довгим язиком

І хто з чавунним партійним гузном.

Пізніше діставалося від сатирика людожерам-олігархам та дрібнішим ненаситним хапунам. Гострим пером вирізьблював поет портрети сучасників, колег по Парламенту, злегка завуалювавши їхні прізвища. Гірко іронізував над черговою політично-економічною кризою в країні:

Я вже говорив не раз

І бадьоро підтверджую віршем:

– Поки що у нас все гаразд

Але буде ще гірше***.

Ставив перед собою і своїм читачем болюче запитання:

— Що відбувається нині з нами,

Колись гайдамаками і козаками?

-Землею Тараса грузькими шляхами

Українська ідея мандрує з торбами.****

У різні роки, посідаючи солідні керівні спілчанські крісла, будучи членом Президії НСПУ, належачи до Секретаріату Спілки, очолюючи Приймальну комісію чи в якості першого заступника голови НСПУ, Петро Ілліч тримався просто й демократично, ніколи не був бундючним столичним «начальником». Приїздив із Києва до Дніпропетровська на літературні свята й події, у 1999 році привозив диплом літературної премії ім. П. Тичини для поетеси Наталки Нікуліної (на жаль, посмертно). Вручення диплома матері поетеси відбувалося в академічних стінах Національного Гірничого університету, де Петра Осадчука шанували і завжди просили почитати вірші.

У червні 2001 року він легко зголосився бути ведучим моєго творчого вечора-презентації політичного роману-есею «*Rara avis*» («Біла ворона») у київському Будинку письменника. Мав прибути герой моєго роману, народний депутат Степан Хмаря, знані письменники, митці. Напередодні ми сиділи з паном Петром в його кабінеті на Прорізній, в якомусь міністерському комітеті, де він теж працював по депутатській лінії. Мене добряче трусило, навіть валер'янка не допомагала.

— Не розумію, чого ви так боїтесь?
— питав Петро Ілліч.

— Так перша ж презентація у столиці!
— Я чув, що ви вже у Львові незле відстрілялися! Навіть Юрій

Шухевич був на Вашій імпрезі! Не треба боятися, щоб ви знали, Київ — це велике село.

— Так у селі всі одне одного знають, а мене тут не знає ніхто!

— А ви медитуйте! Скажіть собі вголос такі слова: «Я знаю, я вам тут усім чужа, та я вас усіх заріжу без ножа», і страх куди й подінеться.

Я засміялася і послухалася поради. Стало справді не так лячно. І вечір, який так майстерно вів Петро Ілліч, проішов тепло й цікаво. Як важливо мати таких друзів, щоб підтримали у потрібну мить твій дух!

Під час III з'їзду НСПУ, у жовтні 2001 року ми сиділи поруч у залі. Обирали голову НСПУ із трьох кандидатур — А. Погрібного, І. Драча і В. Яворівського. У другий тур вийшли останні двоє. Пристрасні кипіли. Я дивилася на повну залу людей і висловила свою мрію:

— Як мені хочеться знати всіх письменників! Зусіма заприязнитися!

— Це неможливо, — філософськи відгукнувся Петро Ілліч. — Та чи й варто з усіма?

Пізніше я прочитаю в «Оббитих пелюстках» Валерія Герасимчука, що друзів в літературі не буває. І тяжко зітхну. А ще пізніше вигукну: «Ні, все ж таки бувають! Хоч і дуже рідко. Це ті, хто годен щиро зрадіти успіху іншого, і я таких, на щастя, зустрічала. Це Анатолій Дімаров, Петро Осадчук, Раїса Талалай, Ігор Павлюк... Хтось іще». Тоді ж Петро Ілліч підписав мені свою книжку «Незрима стріла часу». В ній мене вразила серед іншого «Притча про правду», яку поет написав в Одесі, у 1965 році, задовго до Володимира Висоцького, який у 1980-і вибухне «Піснею про Правду і Брехню». 4 грудня 2002 року у київському Будинку Вчителя відзначали

65-ліття Петра Осадчука. Святкову імпрезу імпозантно вів народний депутат, голова НСПУ В. Яворівський. Я прочитала зі сцени мою присвяту ювіляру:

ПЕТРІВ БАТИГ

*Хода в Петра Осадчука –
земна, успішна і легка.*

*В очах Осадчука Петра –
блавати неба і сльоза Дніпра.
Що ювілей? Невпинний і нестримний
стрімкого часу невловимий біг.*

*На поетичнім полі України
воює з нечистю Петрів батіг.
Коли доба диктує грathi блазня
Поетові, пече йому душа.*

*То ж сміємось і плачем водночасся
від того веселенького вірша.*

А увечері вдома у ювіляра та його гостинної дружини пані Алли, на вулиці Гончара, 52 зібралося добірне товариство, до якого були запрошенні й ми з паном Степаном Хмарою. Пили чарку за здоров'я ювіляра, читав свої вірші Леонід Талалай. Петро Ілліч попросив мене прочитати з моєї любовної лірики вірша «Панна Літо». Сама б я ніколи не наважилася розкрити рота перед таких метрів літератури. Та Осадчук любив «відкривати» новеньких своїм друзям.

А скількох поетів він підтримав, запрошуючи їх на Перший канал Національного радіо, де вів передачу «Вогонь в одежі слова»! Кілька разів розмовляв зі мною про мої книги та чергове число «Січеслава», до редакційної Ради якого ми його

запросили. Радів, коли з'являлася його добірка в «Січеславі», розповідав на радіо про наш літературний часопис всій Україні.

Можемо припустити, що надихався Петро Осадчук від горішніх сил:

Святий Петро був покровителем худоби,

Він словом Божим гурт святий беріг.

Перевелись у пастві скнари і нероби –

Апостол мав напохваті Петрів батіг!*****

Ми спілкувалися в стінах Будинку письменника. Пам'ятаю, я приїхала у жовтні 2004 року, в Помаранчеву революцію, до Києва. Поети, що приїхали з глибинки, були на Хрестатику, купчилися біля головної сцени Майдану. Їхні душі рвалися почитати вірші про Помаранчеву пожежу, яка розгорілася по всій Україні, поділитися з народом емоціями радості, які переповнювали наші серця. Серед них була і я. Питаю в Петра Ілліча:

— Це можливо — виступити з цієї сцени, щоб на всю Україну?

Він відповів із сумом:

— Ви думаете, це так легко? Ніхто з нас не читав. — I Ви не читали? Як таке може бути?

— На жаль, поети революції не потрібні.

Так сумно стало. А Осадчук сяйнув сліпучою усмішкою і вдарив по туску черговим експромтом. Своїм Словом, міцною статурою, заразливим сміхом він умів миттєво розсунути хмари, навіяти відчуття впевненості і затишку.

I вже наступного дня я знайшла вихід, читала вірші на Лютеранській,

прямо перед повстанцями, перед вогнищем, а вони сиділи на бочках і слухали.

На V З'їзді НСПУ він подарував мені книгу віршів «Відкрите море душі» («Лірика різних літ і століть», Київ, 2006). І я відкрила для себе Осадчука-лірика з ніжною душою, багато зрозуміла про іншу істостась його таланту, в якій сяє «як біла каравела, молодість моя». Ностальгійна нота на тему «це все було», жаль за проминулою юністю в його віршах і сонетах не може не бентежити серце читача. Цього вірша він читав на ювілеї своєї коханої дружини Алли:

Це все було. І вечір, і ріка,
Причана у місячнім сіянні,
І, наче пломінь, губи невблаганні,
І на плечі розслаблена рука.

Петро Ілліч подарував мені добре півтора десятка своїх книг, завжди із жартівливим підписом. Написав кілька листівок, невеличких листів і віршів-присвят, які я з вдячністю і душевною теплотою зберігаю у своєму архіві. Одного з них він написав під час Міжнародного Шевченківського літературно-мистецького свята в Криму, у травні 2011 року. І на те була причина: 21 травня у мене був день народження. Під час першого туру VI З'їзду НСПУ у жовтні 2011 р.

Петро Ілліч, сидячи на сцені у другому ряду і спостерігаючи за перебіgom «фронтових» подій, на коліні створив цикл із 35 катренів під назвою «ВІДЛУНЯ VI ПИСЬМЕННИЦЬКОГО З'ЇЗДУ», який демонструє близьку почуття гумору, глибоке знання автором людської психології та близький талант карикатуриста. Цикл підписано: «17-18. жовтня 2011, Пуща Озерна, 5 листопада 2011, Київ».

Після другого туру він дописав ще одного катрена, назвавши його

«пост-скриптуром по 2-му туру». Це фактично реквієм, підпертий датою і місцем створення: «28 листопада 2011, Київ». Він зачитав їх мені (певно, і ще комусь, мені про це невідомо), і я була у захваті від його уїдливої дотепності. На тому й розпрощалися. А через кілька днів поет зателефонував до Дніпра і надиктував мені, як редактору «Січеслава», ці катрени по телефону з проханням, яких не надрукувати, то принаймні зберегти й оприлюднити їх пізніше. Поет Віктор Корж, коли я йому прочитала катрени, від душі сміявся, вигукуючи «От Петро утнув! Як дотепно! Шкода, що я не був на з'їзді і не потрапив в обойму розкритикованих!»

Ми всі в них, немов у дзеркалі, ї це, можливо, останні осадчуцізми Петра Ілліча, присвячені Спілці, яку він так любив і за долю якої вболівав. Остання його усмішка. Ми змогли по-справжньому пом'януть Поета, нашого побратима, коли нарешті «ВІДЛУНЯ VI ПИСЬМЕННИЦЬКОГО З'ЇЗДУ» було оприлюднено в «Українській літературній газеті» Михайлом Сидоржевським, за що йому окрема подяка. Як же сьогодні бракує влучного дотепного слова Петра Осадчука! Без цього «Ювеналового бича» розгулялася вільно всяка політична нечисть. Ми мали і втратили справжнього українського Ювенала. Без його усмішки й голосу стало темніше й холодніше на білім світі... Як журно...

Леся Степовичка, українська поетеса, перекладач, прозаїк. Член Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України. Заслужений працівник культури України

«Привітання»

Письменницький «Бористен» святкує тридцятиріччя

1991 року побачило світ перше число літературно-мистецького, публіцистичного та науково-популярного «Бористен». Із перших номерів він став трибуною літераторів України; на його штальтах системно друкуються автори з української діаспори. Часопис був одним із перших, хто закликав громадськість спорудити пам'ятник легендарному батькові запорізького козацтва Дмитрові Яворницькому в Дніпрі, завдяки клопотанням бористенівців було ухвалене рішення про охорону державного меморіального будинку – музею О.Т. Гончара на вулиці Клубній обласного центру та його іменем була названа вулиця.

Силами редакції журналу «Бористен» проводяться різноманітні літературно-мистецькі імпрези, щорічний конкурс на кращу публікацію ім. Олеся Гончара на сторінках часопису.

А з 2004 року при редакції почало активно діяти Січеславське відділення Фундації Багряного – культурологічне об'єднання патріотично налаштованої творчої інтелігенції та представників громадськості. У 2016 році журнал разом із Фундацією Багряного (США) заснував Відзнаку імені Івана Багряного з метою популяризації ідей, творчості та життєвої, державницької настанови визначного українця.

З 1992 року виходять друком книжки у серії «Бібліотека журналу «Бористен». За цей час побачило світ близько ста книг та колективних збірників української тематики у різноманітних жанрах.

Засновником і незмінним редактором журналу «Бористен» є письменник, голова ДОО НСПУ тележурналіст Фідель Сухоніс. Серед членів редакційної колегії видання також знані в Україні вчені, письменники та громадські діячі.

Електронний архів журналу можна переглянути за адресою borysten.com.ua

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український літературно-мистецький, публіцистичний і науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс.

За роки свого існування журнал став трибуною науковців – гуманітаріїв і творчих сил не лише країни, а й світової української діаспори. «Бористен» надходить у 33 країни світу. Часопис зареєстровано Вищою атестаційною комісією при Кабінеті Міністрів України як фахове видання із спеціальностями: «Історія», «Філологія», «Політичні науки», «Мистецтвознавство» та «Культурологія». У 2002 році часопис став переможцем у регіональному конкурсі «Світоч Придніпров'я» в номінації «Найкращий журнал регіону». А у 2003 журнал став дипломантом Всеукраїнського конкурсу Національної Спілки журналістів України «Українська мова – мова єднання». З вересня 2002 року під редактуванням Ф. Сухоноса також виходить релігійний додаток до журналу «Бористен» бюллетень "Наша Церква". На офіційному сайті представлена електронний архів журналу "Бористен". Силами редакції журналу «Бористен» проводяться різноманітні літературно-мистецькі імпрези, щорічний конкурс на найкращу публікацію імені Олеся Гончара та багато інших творчих імпрез, заснувано Відзнаку імені Івана Багряного.

КОЛЕКТИВУ ЖУРНАЛУ “Бористен” з нагоди 30-річного ювілею

Від Меморіального будинку-музею
академіка Д.І. Яворницького
(відділ Дніпропетровського
національного історичного музею
ім.. Д.І. Яворницького) та від себе
особисто вітаю незалежний і
недержавний український науково-
популярний щомісячник «Бористен»
(Борисфен) та його фундатора й
шефа-редактора Фіделя Сухоноса з
30-ЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ!

Ровесник Незалежності, існуючий на першочергових засадах патріотичності, перший україномовний журнал тогочасного Дніпропетровська, «Бористен» став важливою друкованою культурною платформою, яка об'єднала за роки свого існування сотні літераторів, науковців, освітян, мистецтвознавців, меценатів. Він виступав ініціатором багатьох важливих культурних проектів, зокрема, важливого для збереження та популяризації історичної спадщини – встановлення першого пам'ятника в нашому місті академіку Д.І. Яворницькому, відкриття якого відбулось у 1995 році.

Ми маємо пишатись, що в Україні та світі презентує наш Січеславський край такий високоякісний, як з позицій контенту, так і рівнем видання, україномовний журнал. Безумовно, життя та успіх кожного подібного проекту – це перш за все результат самовідданої праці небайдужих людей. Для «Бористена» – це цілком заслуга його фундатора та багаторічного редактора пана Фіделя Сухоноса – відомого тележурналіста та письменника. Він зміг продемонструвати в наш нелегкий щодо підтримки культури час, що без державного фінансування можливо здійснення успішного сталого культурного видавничого проекту.

Тож вітаємо улюблений журнал з гарною ювілейною датою, зичемо нових творчих звершень, нових цікавих авторів. Разом із творчими здобутками, бажаємо матеріальної міцності, яка є теж запорукою довголіття проекту.

А його керівникові та всім, хто працює над здійсненням цього першокласного видання, бажаємо здоров'я, наснаги, витримки – Ваша праця потрібна нам!

І хай Бористен слова буде не менш потужний, ніж Бористен природний, той, який не був обмежений греблями та іншими перешкодами, нехай невпинно рухається вперед, вражаючи та зачаровуючи всіх своєю красою та могутністю, і впадає в море всесвітньої літератури, де знаходить гідне місце та високу оцінку.

З повагою

Яна Тимошенко – завідувачка
Меморіального будинку-музею Д.І.
Яворницького, Голова ГО «Краєзнавчо-
культурне товариство «Д.І.Я.»

«Поетичним рядком»

ШВЕЦЬ-ВАСІНА Олена (Васіна
Олена Іванівна)

Народилася 27.08.50 р. у Запорізькій області. Закінчила фізичний факультет Дніпропетровського держуніверситету. Нині культорганізатор Дніпровського міського територіального центру ветеранів Шевченківського району м. Дніпра. Автор багатьох книг поезії, співавтор колективних збірок. Член Конгресу літераторів України, секції «Джерело» дитячої і юнацької літератури при НСПУ Дніпропетровської області, Асоціації композиторів Дніпропетровського відділення Національної всеукраїнської музичної спілки. Автор і виконавець пісень, лауреат регіональних музичних конкурсів вокальної музики. Лауреат літературних премій ім. О. Гончара (2009), ім. В. Сосюри (2011), Іго Міжнародного фестивалю «Рідкісний птах» (Дніпропетровськ, 2013), Міжнародного літературно-музичного фестивалю «Зірка Різдва» (Запоріжжя, 2016), ім. П. Куліша (2019),

* * *

Чумацький шлях по лезу бритви.
Вогні – смеркові чи досвітні?..
І пісня доњки, як молитва.
І стогін сина... Поруч – битва...

* * *

Поле Небесне густо усіяне
яскравими зернами Божої житниці.
Зерна-зірки міriadами спалахів
враз укарбовуються у зіницях
Воїнів Світла – козацьких нащадків –
у вічномить переходу до Неба
опісля битви на батьківськім полі...

МАКІВ ЦВІТ

Вітер гонить полем хвилі маківок
сумних,
І в очах вмить меркотають кольори
війни.
Маків цвіт – це і водночас – символ:

фіналіст міжнародного конкурсу «Корнійчуковська премія» (Одеса, 2016). Член редколегії міжнародного літературного альманаху «Форум», член оргкомітету Міжнародного фестивалю літературних видань «Рідкісний птах» (2013, 2015, 2017, 2019, 2021 рр., м. Дніпро).

«Щоби жив!»
І краплини-кванти крові із сердець
синів...

* * *

Коли туман килимом осідає,
і вся природа затихає –
то небо на планету сходить,
і ангели спускаються негайно.
Вони відшукують безвинні Душі
полеглих укро-войнів
і підносять Їх у Небес палати.

ПЕРЕДВИБОРЧЕ

Несправжні лиця
мелькотянь з екранів...
Не вірте сліпо!..
Служити неможливо одночасно
і Богу, і Воланду.
16.02.19

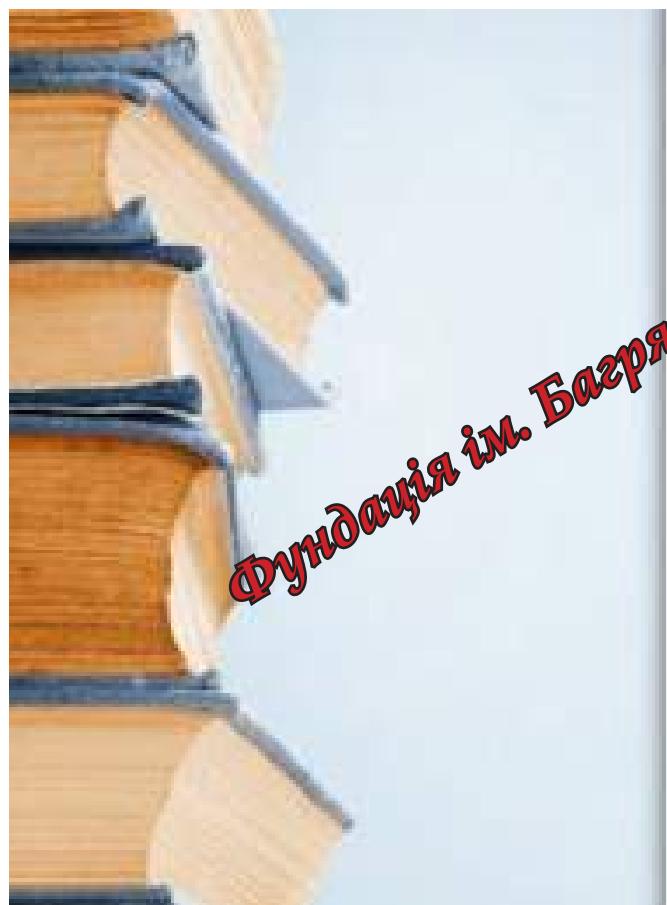
-- Привітання від Фундації ім. Багряного --

Вельмишановний Пан Фідель Сухоніс!

Редактор «Бористена»

Шановний п. Редакторе!

Від імені Управи Фундації ім. Багряного та передплатників журналу «Бористен» в США щиро вітаємо Вас з радісною 30-ою річницею існування журналу. Друковане українське слово, яке відзеркалює мову, культуру історію та духовність свого народу, має величезну роль у пробудженні українського народу. Це народ який був пригноблений і переслідуваний довгі роки за свої цінності північним сусідом. Його мову забороняли різними указами, щоб знищити душу народу. Але цього не сталося!

Іван Багряний
(1906—1963)

Ваша невтомна праця у виданні «Бористену» від початку проголошення Незалежності України 30 років тому допомагає у пробудженні та розвитку української культури і духовності.

Члени Управи Фундації ім. Івана Багряного, які безкорисно допомагали фінансово і морально у розвитку української держави це бувши голови Управи: Галина Воскобійник, Олександер Скоп та др. Анатолій Лисий, а під сучасну пору це відданий ідеї української України інж. Олексій Коновал, фінансовий і пресовий референт Фундації. Бажаємо Вам і Вашим працівникам як найкращих успіхів у Вашій дажджній праці на користь України. Слава Україні!

За Управу Фундації ім. Ів. Багряного
Віра Боднарук, голова

«Наша мова калинова»

**Фахівці Дніпровської академії неперервної освіти
долучились до написання XXI
Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності**

Загальнонаціональний флешмоб - Всеукраїнський радіодиктант національної єдності - проводиться в День української писемності та мови. Традиційно фахівці КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР» долучились до цього урочистого заходу. Але цьогоріч, з огляду на запобіжні карантинні заходи, колектив не збирався разом, а кожен бажаючий слухав трансляцію Zoom-конференції. Наживо диктант «Слідом за пам'ятю» прочитав відомий український письменник Юрій Андрухович.

До написання диктанту долучився й ректор Академії - професор Віктор Січенко. Він привітав колектив ДАНО зі святом і сказав: «Відзначення Дня української писемності та мови - це не лише проголошення благородної мети, а справжня настанова нам, українцям, шанувати рідне слово, любити рідну мову і вивчати її протягом усього життя. Адже цей нетлінний скарб служить єднанням між поколіннями, возвеличує Україну й українців.

Знання української мови у нашій молодій державі - ознака освіченості, політичної зрілості, патріотизму кожного громадянина України, який впевнено дивиться у майбутнє.

Бажаю вам, шановні колеги, постійно працювати над вдосконаленням знання усіх тонкощів нашої прекрасної милозвучної мови, її лексики та граматики. Пам'ятайте, що у ході навчально-виховного процесу українська мова повинна стати не лише одним із навчальних предметів, а універсальною ланкою, яка зв'язує всі види діяльності освітянської сфери».

Ректор наголосив, що про фахівців КЗВО «ДАНО» ДОР можна сказати словами Василя Сухомлинського: «Тільки той може осягти своїм розумом і серцем красу, велич і могутність Батьківщини, хто збагнув відтінки і пахощі рідного слова, хто дорожить ним, як честю рідної матері, як добром ім'ям своєї родини».

Еліна Заржицька

СВЯТКУЄМО РАЗОМ!

Цього року ми святкуємо 130 років з першої української еміграції до Бразилії, а також 30 років незалежності України! Крім того ми хочемо відзначити ще одне важливе свято - це 30 років українському науково-популярному щомісячнику Бористен - Borysten, який є ровесником України! Можна сказати, що саме завдяки Бористену та шеф-редактору часопису Фіделю Сухоносу українською діаспорою у Бразилії було рекомендовано уряду країни створити у Дніпрі Почесне консульство Бразилії! Дякуємо сучаснику Бористен за єднання всіх українців по світу, адже у 133 країнах у світі присутні осередки українства і тільки з 1991 року їм відкрилась Україна і завдяки публікаціями та творчості Бористену громадяни можуть тримати зв'язок з Батьківщиною!

*Щиро вітаємо шеф-редактора
Фіделя Сухоноса з 30-річчям
науково-популярного щомісячника
Бористен!!! Бажаємо творчого
натхнення, доброзичливої аудиторії
та свідомих читачів!!! Процвітання
та розвитку!*

*Олег Василенко, почесний консул
Бразилії в Україні*

Декілька років тому у Дніпрі розпочало свою роботу Почесне консульство Федеративної республіки Бразилія. В Україні це вже третє офіційне представництво південноамериканської держави. Відомство у Дніпрі охоплюватиме чотири області: Дніпропетровську, Черкаську, Запорізьку та Кіровоградську. В планах також встановлення побратимських відносин між Дніпром та одним із міст Бразилії.

Зі святом, «Бористене»! З першим 30-річчям!

Сьогодні, як і декілька років тому, як і кілька десятків років тому, віднайти у Дніпровському кіоску «Преса» (що здебільшого мали і мають досі назву «Пресса») україномовний журнал було і залишається майже нереально. «Наш регіон мовно складний та інтернаціональний» - так намагалися пояснити засилля російськомовної літератури і періодичних видань на «язике» сильні сього світу. Якщо на початку Незалежності медійним балом порядкували малоякісні «Работница» та «Крестьянка» (не «Християнка», не Плутаймо!), то нині їх замінили мега глянцеві та ультра сучасні «Мобілочка», «Капітал», «Компьютерные игры», тощо. Дефіцит україномовних видань впадав і впадає в очі, бо «не выгадна», «не читають на мові», - так нас переконували колишні комсомольські видавці червоної пропаганди, а тепер новітні та періодичні власники друкованих видань, які послуговують власним кишеневським потребам, а не національними інтересами держави.

Тож уявімо, яку сміливість, майже зухвалість, треба було мати у 1991 році засновнику журналу «Бористен» (тоді «Борисфен») Фіделю Сухоносу, аби наважитися писати і видавати часопис не лише українською мовою, але й зробити його суто українським: за наповненням, за змістом, за сенсами, які вкладалися в невеличкий тоді журнал. Так звані «фахівці-видавці», уражені пострадянським мисленням, крутили жирними пальцями біля скроні і потирали жадібні кулачки, чекаючи коли прогорить, збанкрутіє літературно-мистецький, науково-популярний часопис «Бористен», бо їм

здавалося, що теми мови, української історії та національної ідентичності не цікаві мешканцям Дніпра. Але культурний проект нарощував м'язи, сили, наповнювався натхнення. Вже зовсім скоро він став впізнаваним і шанованим серед української спільноти Дніпра. Дуже приемно, що організація Просвіта одразу звернула увагу на перші номери «Бористену» і радила, рекомендувала українцям Січеславщини цей часопис, як «меч духовий», як зброю, яка допоможе виборювати українство на наших землях. Саме «Бористен» робив акценти на духовній стороні нашого непростого щоденного життя: все частіше публікувалися християнські статті, наповнені вічними смислами, видатні письменники полемізували на сторінках видання про необхідні кроки для України в галузі культури, фахові історики відшукували національний стрижень та ядро нації, яке має зробити державу сильною і заможною. Опоненти і критики часопису не дочекалися краху і занепаду «Бористену». Ба більше – якість, національна спрямованість та мова викладення матеріалу дозволили йому вийти за межі не лише області, але й державних кордонів! Зараз цей легендарний часопис, яким керує не менш легендарна особистість нашого краю мій друг Фідель Сухоніс, розповсюджується, поширюється, читається у 30 країнах світу! Географія поширення українського Слова, яке пропагується «Бористеном» від Австралії до Північної Америки, від Європи до Азії!

Вважаю, що видання «Бористену» на наших землях, у наших реаліях – це національний подвиг української спільноти журналістів та ентузіастів,

які 30 років тому повірили своєму керманичу Ф. Сухоносу, його прагненню донести, утвердити, закріпити українські ідеї, українську мову та національну ідентичність у зросійщеному місті, довести усім велич і славу України!

Отож, як голова Січеславської Просвіти, підтверджую і наголошу, що саме завдяки таким виданням, як-от «Бористен», таким людям, як працівники журналу різних років і, звісно, завдяки таким людям, як Фідель Сухоніс люди й прокидаються від мороку малоросійства, стають справжніми, дієвими українцями, що працюють на українську Україну!

Зі святом, «Бористене»! З першим
30-річчям!

**Сергій Тютюнник, голова
Січеславської просвіти**

--- Вітаємо! ---

З нагоди 30-ти ліття творчої праці журналу "Бористен", 96-ий Відділ Союзу Українок Америки сердечно вітає весь колектив редакції, а головно нашого давнього і доброго приятеля - головного редактора Фіделя Сухоноса. Бажаємо Вам усім міцного здоров'я, гарного настрою, радості, і творчих успіхів у Вашій нелегкій праці.

Ми віримо що Ваші читачі і шанувальники з радістю зустрічають кожен наступний номер журналу котрий дарує нам усім, чи в Україні чи за її межами, надію частя, миру, і свободи для нашої рідної Батьківщини - України.

Слава і хвала Вам за Ваш труд!

Привітання з нагоди ювілею!

Ми живемо в такий історичний період, що зараз, мабуть, найзапекліша боротьба ведеться за людський час. Сьогодні як ніколи багато пропозицій куди спрямувати цей безцінний ресурс, багато спокус і бажань. Маркетологи роблять усе, щоб привернути нашу увагу бодаю на кілька секунд. А люди губляться серед різноманіття пропозицій що почитати, що подивитися, чим зайнятися, і нерідко намагаються осягнути те, що осягнути просто неможливо. Втриматися серед такої конкуренції в інформаційному середовищі, яка є сьогодні, і не перестати бути бажаним для читачів у багатьох країнах світу – це мегаскладне завдання. «Бористен», судячи з усього, з цим справляється. Втім, знаючи на власному досвіді, як воно – створювати журнал, та ще й таким малим колективом, а у випадку з «Бористеном» – забезпечувати його безперебійний вихід упродовж 30 років, доставку в 33 країни світу – я не можу не захоплюватися його засновником і редактором, а також людьми, які йому допомагають.

У мене дуже особливе ставлення до видань, які об'єднують людей. «Бористен» робить важливу справу – він тримає в купі – духовно, ментально – дуже багатьох українців, які розсіяні по всьому

світу. І це особлива місія, і це потрібно робити. Українці, де б вони не жили, мають відчувати, що з Батьківщиною у них не пориваються зв'язки. І їхні діти мають знати, звідки вони родом, і яка вона, земля їхніх предків, не просто, що там відбувається в політикумі, а чим дихають українські люди, про що вони мріють, чим займаються, що їм болить.

Я щиро бажаю пану Фіделю Сухоносу і його команді наснаги робити свою добру справу. І щоб епоха «Бористену» ще тривала і тривала, а читачі завжди знаходили в ньому підтримку, розраду і духовні скарби.

Юлія Бережко-Камінська, секретар НСПУ (м. Київ)

«Новини Фундації ім. Івана Багряного»

--- До людей доброї волі ---

Запропонований плян у дописі, «Ще одна можливість», є для родичів і друзів діаспори які живуть в Україні. Але, щоб цей плян дозрів успіху, діаспора має уможливити з постачанням всього потрібного для уведення його в життя. Себто, коли члени діаспори домовляться хто будуть перші читачі в Україні - правдоподібно їхні родичі і знайомі - першої книжки, Візтай для себе Україну, то вже тоді треба її буде пересилати їм книжки. Тож щоб розпочати все, ми маємо уможливити пересилку цих книжок.

Провізорично, кошт за одну книжку є такий: Дежава заплатила за друк 400 примірників 43,000 гривень, це виходить по 110 гривень, або приблизно 4 дол. за примірник. Серія «Патріот» має 4 книжки (на дві книжки ще треба знайти гоші щоб їх надрукувати), і так, як пропонувалося в дописі «Ще одна можливість», треба щоб діаспора забезпечила кожен «Клуб Свідомих Українців», який їхні родичі уводять в життя, чотирма збірками цих книжок. Кошт за книжки, упаковка та достава поштою вийде мінімально 100 долларів. Додати ще 25 долларів організаційних та 25 долларів для непередбаченого, вийде 150 дол. для створення такого клубу. Звичайно, варто пожертвувати ще на подальший друк цих книжок та на створення таких клубів на місцях, де в членів діаспори родичів немає. Я звернуся до пані Галини щоб поставила

ці книжки в інтернет, але книжка в руці є варта більше ніж чотири в інтернеті. З цим я звертаюся до Вас, якщо така ідея творення Клубів Свідомих Українців Вам імпонує, то дайте мені знати. Коли між нами знайдеться 20 осіб які є в згоді допомогти з творенням таких клубів в Україні, то я зочну розробляти план щоб увести це в дію, щоб родичі чи знайомі організатори отримали ці книжки. Я розмовляв з Галиною Могильницькою про книжки, вона мені сказала, що поки що всі книжки, які вони замовляли, роздавали їх молодим людям. Я думаю, що спосіб формування Клубів Свідомих Українців може бути більше ефективний спосіб для розповсюдження знання і формування зв'язків між спільно-думаючими людьми ніж тільки вручення їм книжок.

Щастя нам Боже!

Олександер Полець
e-mail: avpoletz@msn.com
Р.5. Передайте або копії або
e-мейлом про це знайомим, які
цикавилися б створенням таких
клубів в Україні.

Бюлетень Фундації вересень-
грудень 2021 року
Число 74

“З листів в редакцію”

Щироповажні творці «Бористену»! Вельмишановний добродію головний редакторе п. Ф. Сухоніс! Гратулюю вас із ювілеєм вашої мужньої Дитини і засилаю вам сердечні найкращі побажання.

Щомісячник «Бористен» є світлим промінчиком для українців всього світу; журнал був і є як віра, як надія. Він об'єднує українців. Ваша доблесна праця сприяє взаєморозумінню різних верств українського громадянства, консолідації суспільства, формуванню завтрашнього добробуту рідного народу, виховує українських патріотів та самовідданих захисників Батьківщини.

Бажаємо вам міцного здоров'я, успіхів та всіляких гараздів, натхнення і щасливого талану!

Сергей Дзуба (м. Чернігів),
президент
Міжнародної літературно-
мистецької Академії України.
Народний поет України.

ДЕЩО ПРО ПРЕСУ ТА 30-ТЬ ЛІТТЯ ВИДАННЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ЖУРНАЛУ „БОРИСТЕН”

"Ми ровесники незалежності! У липні 2021 року журналу «Бористен» тридцять років. Весь цей час ми єднаємо український світ на теренах доброчинності, літератури, науки, освіти та мистецтва."

Фідель Сухоніс, шеф-редактор журналу "Бористен"

Мої привітання з 30-ть літтям журналу „Бористен” збігається з Новим 2022 роком, тому при цій нагоді на початку, хочу побажати щастя, добра і миру редакторам журналу Фіделю Сухоносові, співредакторам та всім читачам. У цей радісний ювілейний час з великою вдячністю думаю про усіх трудовників, які своєю працею збагачують наші знання про всесвіт та миролюбну Україну. Образ який створює „Бористен” він є джерелом нашої радості на збереження і об’єднання та неустанне зростання нашої великої нації. Це найкращий засіб спілкування через океани і тим способом в усіх нас розбуджує любов до нашої неньки України. З цієї нагоди сердечно вітаю всіх побратимів по перу начолі з редактором Фіделем Сухоносом з Новим 2022 роком зичу успіхів у Новому році та радісних Різдвяних Свят! Щоб в наступаючих роках і надалі доходило до нас світло українського слова, аби плоди творчого натхнення доходили до кожного з нас. Лиха доля нас розкинула по далеких світах, але „Бористен” нас навчає, що доля і бажання наші одні. Плечем до плеча, з’єднуймо свої зусилля в ім’я процвітання нашої України. Всі як один пам’ятаймо,

що найвищим добром єднання є наша українська мова. Маємо надію, що ми і надалі разом гуртом, у спільній співпраці покладемо всі свої сили, можливості і знання за розвиток рідної мови та розквіт національної культури. Нехай кожне нове число журналу „Бористен” буде святом нашого вдowellення. Справді ці слова співпадають з дісною правдою, щодо видавництва журналу „Бористен”. За роки свого 30-ти літнього існування журнал і став трибуною наукових і творчих сил не лише України, а й світової української діаспори. Як мені відомо „Бористен” надходить у 33 держави світу. У 2002 році щомісячник став переможцем у конкурсі „СвіточПридніпров’я” в номінації “Кращий журнал регіону”. А у 2003 році журнал став дипломантом Всеукраїнського конкурсу Національної Спілки журналістів України “Українська мова – мова єднання”. Силами редакції, а докладніше під керівництвом Фіделя Сухоноса при часописі „Бористен” проводяться різноманітні літературно-мистецькі імпрези та видається надзвичайно цікаві загально-культурні видання. Журнал заснував конкурс імені Олеся Гончара та Відзнаку Івана Багряного. З 1992 року виходять численні україномовні книги у серії “Бібліотека журналу „Бористен””. За цей час побачило світ близько ста книг та колективних збірників української тематики у різноманітних жанрах. Редакція щомісячника провадить значну гуманітарну діяльність. Так довголітня дружба єднає журналістів „Бористену”

з вихованцями Дніпропетровського обласного дитячого будинку для дітей з вродженими та придбаними фізичними вадами. Понадто журнал є тривкою трансмісією і мостом братнього єднання народу наших вірних Української Греко-Католицької Церкви та Православної Церкви України, в тому корисна і універсальна заслуга вірних і владик обох віровизнань. З початком російської агресії в Криму та на Донбасі редакція стала осередком волонтерського руху і твердим гранітом захисту українського народу проти злочинної російської агресії. З вересня 2002 року виходить релігійний додаток до журналу "Бористен" бюллетень "Наша Церква". Бюллетень відіграє важливу роль в регіоні та Україні по наверненню населення до духовних витоків нації та релігійних цінностей. Засновником і видавцем та незмінним редактором журналу „Бористен” є національно свідомий і патріотичний письменник, тележурналіст Фідель Сухоніс. Якось зовсім непомітно серед інших ювілеїв в наш час ювілей — 30 років журналові "Бористен" наблизився до 30-річчя відновлення української держави. Незмінним видавцем журналу „Бористен” є Фідель Сухоніс з Дніпропетровська тепер м. Дніпро. Кожен з Читачів докладно розуміє, важливість преси, яка не тільки інформує, а й виховує та надає духовні і розумові цінності. Ще грецький філософ Платон писав: „Нема нічого більш божественного, як виховання. Тільки завдяки вихованню людина робиться справжньою людиною”. Цінність полягає в тому, що суспільство потребує неустанного виховного удосконалюючого процесу за допомогою якого, стане повноцінним.

Пригадаймо, що колись у стародавній Греції на роздоріжжях були поставлені камінні плити з написами: „Держава сильна свідомістю мас, вона сильна тоді, коли маси все знають і все можуть росуміти”. І цього принципу слід придержуватися. В моєму відчутті пан Ф.

Сухоніс не тільки знає ці засади, але не дозволяє зганьбити національної честі у своїй видавничій і публіцистичній роботі, а в міру своїх сил окрілює загально національні цінності. Особливо велику виховну роль відіграв його „Бористен” на початку відновлення української державності. Україна довгі роки була окупована кількома чужими державами, які протягом свого панування задали колосальні шкоди у виховному процесі корінному українському народові. Це добре розуміли не тільки українці, а й окупантська влада, яка раз-у-раз робила спроби зорганізувати свої пресові органи для українців, навіть деколи видавали часописи і української мовою на свій політичний лад. Особливо це стосується до поляків, росіян і австрійського уряду; проте жадного впливового й тривалого органу таким способом не постало. Навпаки, незалежна українська преса, не дістаючи ні від кого підтримки, а дуже часто зазнаючи великих обмежень, переслідувань і прямих заборон, розвивалася дедалі сильніше й здобувала чим раз більший авторитет, відбиваючи боротьбу різних світоглядів, ідей і політично-ворожих програм. Темпи розвитку української преси в ті часи, коли вона діставала хоч малі можливості існування, загальний образ її розросту, збільшення накладів, розгалуження і спеціалізації за останні 100 років подивугідні. Хотя історія української преси недостатньо вивчена. Серед дослідників Тимошик М.С. опрацював Українська журналістика в діаспорі: Велика Британія. К.: Наша культура і наука, 2021. 512 с.», «Тимошик М.С. Українське книговидання в діаспорі: Велика Британія. К.: Наша культура і наука, 2021. 484 с. Вийшли окремі дослідження української преси в УВУ в Мюнхені. На мою думку вийшла цікава праця, що охоплює весь її розвиток, написана Аркадієм Животком; але це радше збірка матеріалів, ніж синтетичний огляд.

Визначні заслуги в цій темі має Євген Онацький, В. Ігнатієнко, І. Кревецький і З. Кузеля та десятки інших дослідників.

Не вдаючись в гущавину дослідів, пригадаю, що 25 березня 1991 р. 30-ть років тому зібралися ентузясти у дніпропетровському музеї “Літературне Придніпров’я”, які дали життя безмежно цінному журналові „Бористен”, який став своєрідною трибуною і найбільш авторитетним журналом по обох сторонах Океану. В цьому році відзначаємо 30-ліття, цього видання, яке стало святом для усіх тих, кому не байдужий розвиток українського художнього слова, публіцистики і науки на Дніпропетровщині і в цілій Україні. Журнал “Бористен” на думку багатьох його шанувальників є осередком народного духу, справжнім джерелом української культури у відновленій українській державі. Видавничий часопис Сухоноса має довгу і цікаву історію. Створений як літературно-мистецький вісник, “Бористен” зараз перетворився на впливове науково-популярне публіцистичне видання із широкою тематикою. Серед авторів цього щомісячника - представники регіональної, наукової та мистецької еліти, а також літератори і журналісти дописувачі з різних країн діаспори. Дніпропетровський журнал називають справжньою трибуною світового українства. Дійсно: на його сторінках єднаються думки української громади з різних країн та переплітаються теми різних наукових тем. Все це можемо завдячувати Шеф-редактору “Бористену” Фіделю Сухоносові, який на свому посту дослужився повного признання і заслуженої шани. З численних статей і доповідей Ф. Сухоноса мені пригадалися численні зворушливі факти з нашого життя, вони мені немов нагадують сцену з Франкової поеми „Мойсей”, безсмертна сцена зустрічі з дітьми? З тими, які після комуністичного інтернаціоналізму, голодоморів, рострілів стали на шлях

відродження нації. Для мене Ф. Сухоніс це унікальна людина, яка збирає, створює, редактує, підготовлює та оформлює інформацію для редакції і своєю працею любується. У нього свій унікальний Божий поклик, як героя з поему „Мойсей”. Пригадаймо, літописець звертався до Мойсея, а через Мойсея до всього народу – як це почув її зареєстрованого засобу масової інформації, що пов’язаний з нею трудовими чи іншими договірними відносинами, — або робить це за власною ініціативою патріотичною. Особа, яка може не мати журналістської освіти, але це людина, яка виконує великої важності завдання. Прологів читаємо:

Народе мій, замучений, розбитий,
Мов паралітик той на роздорожжу,
Людським презирством, ніби струпом,
Вкритий!

Твоїм будущим душу я тривожу... І без сумніву, хто знає творчість Сухоноса, цей розуміє, що дух його статей це творча боротьба за краще майбутнє свого народу. У вирішальному моменті історії „Хоривському Огні” читачів почувається немов Божим покликом до Мойсея, а через Мойсея до цілого народу і за Франком сказано „Я хочу послати тебе навелике діло” І ці слова влилися в душу Ф. Сухоноса і він став тим обранцем, до якого заклик став напрямним у його щоденній творчій праці. З цього часу він серцем і душою боліє і з повною посвятою працює та закликає до праці інших до розбудови і відродження української культури та до боротьби в змаганнях до закріплення вільної і незалежної Української Держави. Дальше у „Хоривському Огні” Франка читаємо немов слова скеровані до Сухоноса: „Не гасіте ж святого вогню, Щоб як поклик настане, Ви могли щиро сердечно сказати: Я готовий о Пане!” Так Ф. Сухоніс довів наявно свою готовність до праці. Я мав змогу на ділі переконатися, що Ф. Сухоніс був сам готовий і готовував своїх побратимів, щоб „Бористен” перетворити на загально український журнал, який

вповністю повинен служити українській читацькій авдиторії. Автор статті майже 25 років має тісний зв'язок з журналом „Борисген”. Мені не одноразово доводилося зустрічати з редактором Ф. Сухоносом. Навіть пощастило разом з внуком Зоряном гостювати з Торонта в Дніпропетровську. Ми надзвичайно вдячний за оказану гостинність та за обзнайомлення нас з цікавоукраїнською історією Дніпропетровщини. Протягом 30 років ред. Ф. Сухоніс виконує титанічно усвідомлючу роботу серед українського населення. Не даром кажуть, так як віра без діл мертві, так ідейність без жертвенної праці є пустим звуком, фразою без живого змісту. Словом, справжня ідейність виявляється у практиці у різному виді, національній творчій свідомості, безмежній жертвенній відданості у різному виді, починаючи з сумлінної патріотичної праці, грошової жертвенності а кінчаючи на готовності віддати для ідеї весь свій труд, енергію, здоров'я, ба навіть саме життя в боротьбі з лютим ворогом України. Докажім на ділі, що для нас всіх ідейність і жертвенність це дві чесноти органічно із собою злучені, неначе дві сторони тієї самої медалі. Цю

медаль заслужив собі Фідель Сухоніс. Він протягом 30-ти річної творчої праці зумів відповідно настроїти своїх читачів в найбільш надійний спосіб довести їм Правду про Україну, про її історію, культуру, про її зло і як його поборувати. Нехай, досвід, невтомна праця здобута мудрість Ф. Сухоноса завжди служить і допомагає всесторонньо зростати в силі нашому народові.

Ярослав Стеш (Канада)

--- Голос України ---

72 роки тому, 12 грудня 1949 р. об 11.00 з нью-йоркського Брукліна вперше пролунав український голос з-за океану - Українська служба «Голосу Америки» почала регулярне мовлення на коротких хвилях.

«Голос Америки» став одним із яскравих символів минулової епохи. Його позивні пам'ятає чимало представників старшого покоління, які за радянських часів підпільно слухали заборонену радіостанцію. Майже сорок років, з кінця 1940-х до кінця 1980-х років, «ворожі голоси», а серед них і «Голос Америки» слугували альтернативними офіційним вітчизняним медіа джерелами інформації про події у Союзі та світі.

Українська служба «Голосу Америки» була другою з національних служб, що були створені для мовлення на СРСР і країни соцтабору (першою почала роботу Російська служба). Обсяг мовлення становив п'ять годин на добу для українського населення СРСР, в тому числі одна година для Далекого Сходу СРСР.

На початок роботи Української служби, вона мала лише 9 працівників: 7 постійних та двох на неповну зайнятість. Проте, як слушно зауважував перший директор Української служби, український

громадський діяч Никифор Григорійв, тут зібралася «ціла соборна Україна», адже всі його співробітники представляли різні регіони України.

Українська служба «Голосу Америки» здійснювали колосальну роботу - і за об'ємом, і за значенням. Кожна радіопрограма, фактично кожна хвилина ефіру, була заповнена інформацією про Україну та українців. Особлива увага приділялася поточним справам в УРСР та злочинам сталінського режиму. Оскільки за концепцією Никифора Григорієва, поряд з викриттям більшовицько-радянської злочинної влади, була культурно-просвітницька робота, важливе місце в роботі Української служби належало українській історії та культурі. Крім розповідей про важливі історичні події та постатей, в ефірі часто лунала українська музика та літературні твори.

На фото колектив Української служби "Голосу Америки" на чолі з Никифором Григорієвим у день першого ефіру - 12 грудня 1949 р. Фото з родинного архіву Григорієвих. Вперше опубліковане у монографії Ольги Сухобокової "Шлях до волі: Никифор Григорійв (1883 - 1953)".

Diaspora.ua.

Зберігаймо чистоту рідної мови

*Дбати про чистоту рідної мови –
обов'язок кожного українця*

Як не без рації пише видатний український мовознавець Микола Лесюк, мова наша – як океан -- безмежна, як безмежні її можливості . Кожен інтелігентний українець повинен подбати про те, щоб у його мові були українські слова, українські словосполучення, щоб була збережена специфіка української мови. Не забуваймо про те, що під впливом чужої мови ця специфіка затрачається.

Коли ж одна мова при цьому займає панівне становище, то для мови підневільної це може означати повну загаду.

У Білорусі білоруської мови майже ніде не чути. На Сході України теж важко почути мову титульної нації. З таким спадком русифікації треба постійно боротися.

Чи так можна сказати?

“Не то справді хотів спати, не то тільки удавав, що хоче”.

Такого вислову нема в українській мові, -- його механічно перенесено з російської, де цілком природно звучить фраза: “Не то дійснільно хотел спать, не то делал вид, что хочется”. По-українському відповідником російського вислову не то – не то буде чи то-чи, наприклад: “Чи то так сонечко сіяло, чи так мені чого було! Мені так любо, любо стало” (Т. Шевченко); “Одна з таких чи то каменюк, чи то маленьких скель стирчала тільки за метр від берега” (Ю. Шовкопляс).

Отже, ѿ фразі, наведеній на початку, треба було написати: “Чи то, справді, хотів спати, чи тільки вдавав, що хоче”.

Повстали чи постали?

Дехто не розрізняє цих двох

**Рубрика
Миколи Дупляка**

схожих слів *повстали* й *постали* і каже: “Отоді передо мною повстала проблема – як мені жити в такому становищі далі?”

Слова повставати, повстали означають “піднятися, встати відразу кільком людям”: “Повставали з-за столу, подякували хазяйнові (П. Мирний), пробудитися до активних дій, учинити заколот, повстання, діяти вороже до когось”: “На захист твій, улюблена вітчизно, повстануть всі твої сини” (М. Бажан).

Слова постали, поставати означають виникнення, утворення чогось: “Ні, я покорити її не здолаю, ту пісню безумну, що з туги постала (Л. Українка).

З того видно, що у першій помилковій фразі треба було сказати: “Отоді передо мною постала проблема...”

Пишу лист чи листа?

При перехідних дієсловах іменники вживаемо в значідному відмінку, який часто може бути ідентичний із називним: я пишу лист, я читаю книжку, прибираю кабінет тощо. Але коли є заперечення, тоді вже треба використовувати родовий відмінок: я не

написав листа, не прочитав книжки, не прибрав кімнати, кабінету і под.

У нашому мовленні можна почути все навпаки: пишу комусь листа, подай мені ножа, застругай олівця, а при запереченні можуть ужити знахідний відмінок: я не написав лист, не застругав олівець, не прибрав кабінет тощо.

Не плутаймо! При запереченні – тільки родовий відмінок!!

Про прізвища Гончар, Кобзар, Пекар

В Україні діє правопис, затверджений ще за радянської влади. У ньому зберігаються численні “здобутки” русифікації. Поширених в Україні прізвищ Гончар, Кобзар, Пекар, на жаль, у переліку немає. Як слушно відмічає мовознавець Святослав Караванський, є такі рідкісні прізвища, як Панібудьласка, а Гончаря нема.

Згідно з останнім сталінським правописом, прізвища з кінцівкою -ар відміняються не як іменники гончар, кобзар, пекар, а за російським зразком:

<i>Н. гончар</i>	<i>Гончар</i>
<i>Р. гончар-я</i>	<i>Гончар-а</i>
<i>Д. гончар-еві (-ю)</i>	<i>Гончар-ові (-у)</i>
<i>З. гончар-я</i>	<i>Гончар-а</i>
<i>О. гончар-ем</i>	<i>Гончар-ом</i>
<i>М. гончар-еві (-і, -ю)</i>	<i>Гончар-ові (-і, -у)</i>
<i>К. гончар-ю</i>	<i>Не було зовсім</i>

Не було зовсім

Досі державні акти, державні назви та приватні ЗМІ вживають тільки російську схему відмінювання прізвища Гончар: Музей ім. І. Гончара, роман О. Гончара, зустріч з депутатом Кобзаром.

Відхилення від природних норм української мови лише розхитують усталенітисячоліттями норми української мовної стихії.

Чи справді їй право?

Відповідно до російських вигуків *еї-еї, еї-же-еї* є чимало українських слів, але останнім часом багато авторів і промовців уподобало провінціалізм *її-право; Її-право, я нічого не знаю*.

Цей вислів помітно витискує такі відомі

здравна слова, як *далебі* (“Далебі, не знаю як діяти” – І. Нечуй-Левицький), справді *ж* (“Справді *ж*, нічого не знаю” – з живих уст), справді *ж* *бо* (“Кажу *ж* вам, справді *ж* *бо*, нічого не чув і не бачив”), -- із живих уст), *бігме* (“Бігме, я не брав твоєї сокири”). -- Словник за редакцією А. Кримського), таки так (“Таки так, не було його там”, -- із живих уст).

Звісно, краще користуватися не провінціалізмами, а в нормованими в літературній мові словами.

Слова і вислови, що засмічують нашу мову

- “доловити” замість “доповісти”
- “доля відповідальності” замість “частка відповідальності”
- “допустім” замість “припустимо”
- “дорідний” замість “добірний”
- “доставка” замість “достава”
- “достовірний” замість “вірогідний”
- “друг-друга” замість “один одного”
- “єрунда” замість “дурниця, нісенітниця”
- “єсть” замість “є”
- “жарений” замість “смажений”
- “жарити” замість “смажити”
- “жалко” замість “шкода”
- “завищений” замість “завищений”
- “завідуючий” замість “завідувач”
- “задача” замість “завдання”
- “заказний лист” замість “рекомендований лист”
- “закалювання організму” замість “загартовування організму”
- “прийшов час” замість “настав час”
- “примірні вправи” замість “типові вправи”
- “принесли шкоду” замість “зядали шкоди”
- “присвоїти звання” замість “надати звання”
- “при сприянні” замість “за сприяння”
- “складає” замість “становить”
- “у випадку” замість “у разі”
- “у жодному випадку” замість “у жодному разі”

Люди читають, міркують і пишуть листи

Дуже важливо, що люди, які беруть участь у християнському просвітництві, читають, міркують і пишуть листи. Микола Петриченко з Кагарлика на Київщині написав: «Слухав по радіо про книжки, які зробили з радіопередач. Сказали адресу, а я не встиг записати. А дуже хотілося б почитати. Чи не могли б ви ту адресу мені якось сказати? Буду дуже вдячний».

При цій нагоді треба сказати, що ініціатором і видавцем цих книг став відомий журналіст з міста Дніпра Фідель Сухоніс, який обіцяв вислати ці книжки людям. Ось його адреса: Фідель Сухоніс, абонентська скринька 791, місто Дніпро, код 49000.

В селі Ластівці біля Кам'янця-Подільського живе Віталій Микула, який пише до нас: «Сподобив мене Господь навчитися користуватися усіма цими новітніми штучками, тож тішуся з того і радію, що можу до вас писати. Так набагато краще, бо ручку тримати вже не сила, а інколи хочеться, як то кажуть, в люди вийти. Зараз багато і не походиш, і не наїдиш, то сиди собі вдома і розважайся, як можеш. Оце ось недавно почув, що книжки повиходили з вашими передачами, так я заінтересувався. Хотів би почитати ті книжки. Я записав адресу, але сумніваюся чи правильно, а спитати немає у кого. То скажіть, чи правильно я ту адресу записав, до кого про книжку писати треба. Записав так: Фідель Сухоніс, абонентська скринька 791, місто Дніпро код 49000».

Тепер перейдемо до листів, автори яких чекають на пояснення тих чи інших явищ. «Звертається до вас Нижник Ніна. Живу я в селі Варварівка Полтавської області. Я вже давно не слухаю тих, що скубуться за московську церкву, хто за київську чи

за нову українську. Нехай собі скубуться. Бог всерівно один. А от мене зацікавила така церква як старообрядчеська. В сусідньому селі їхня церква була ще здавна, але наші люди її обходили сotoю дорогою. Чогось боялися, хоча й серед наших, хоча й зрідка траплялися люди, які до тієї церкви ходили. Вони завжди трималися якось окремо. Мене одна знайома, що тудиходить, з собою кличе до тієї церкви, а мені лячно. Чогось думається, що то сатанинська церква. Хоча ті люди такі спокійні, ні з ким не сваряться, тихо й мирно моляться і все. Ні в яких колотнечах участі не беруть. Чи ви щось знаєте про старообрядчеську церкву і чи не гріх або щось інше нам православним людям до неї ходити? Буду вдячна, якщо ви мені підкажете. Спасибі зарані».

Нічого сатанинського у цій церкві немає, це православна церква. Старообрядці, старовіри — релігійно-суспільний рух, що виник у середині 17 століття в Московському царстві як реакція проти церковних реформ патріарха Никона. Не усі православні сприйняли новації й відмовилися від них. Втікаючи від російських переслідувань, старообрядці оселялися в Україні і створили низку так званих розкольничих слобід. Оселення цих слобід відбувалося здебільшого з дозволу місцевих державців як старшини, так і монастирів, зокрема Києво-Печерської Лаври. Указ Петра Першого 1716 року легалізував становище старообрядців на Гетьманщині та затвердив їх права та володіння. Основним заняттям старообрядців було сільське господарство (хліборобство, городництво й садівництво), різні види ремесла й промисловості, торгівля. Нині на території України є близько 50

старообрядчих храмів. Ніна Нижник правильно написала: Бог все рівно один. То йдіть до тієї церкви, яка вам довподоби через її сусідство чи з інших причин, якщо там ззвучить Боже Слово і молитва до Господа нашого Ісуса Христа.

Авторку цього листа я не назву. Жінка з Київщини пише: «Вітаю шановних ведучих і бажаю вам доброго здоров'я! Вибачте, що друкую, а не пишу листа як годиться. Права рука зараз в гіпсі, а от приспічило написати. Воно ж то так, доки не свербить, то не чухаеш. Часто чую про терпіння, щоб усі ми були терплячими до всіх й усього. А ще недавно ви, Леоніде Остаповичу, сказали, що коли закінчується терпіння, то настає довготерпіння. Так то воно все зрозуміло, але ж як його насправді виконати? І що тоді, коли усе складається погано, то й терпіть треба до самого кінця? Як те довготерпіння понять? Я ось вже 30 років терплю свого чоловіка, а він не міняється, яким п'яницею та гулякою був змолоду, таким і остався. Діти кажуть: кинь та переходь до нас, а я все терплю і надіюся

на краще. А чи воно буде? Кинуть його самого, так пропаде, а жити ось так вже не сила. Так що не знаю, що й робить. Я вже те довготерпіння давно терплю, а кінця краю йому не бачу. То підкажіть, люди добрі, чи є у довготерпіння якийсь край? Вже так жити не сила і сама не знаю, яке рішення прийняти. Люди різне совітують, а що ви на те скажете? Будь ласка, підкажіть».

Цей лист ставить мене у складне становище. Просто по-людському я співчуваю цій нещасній жінці. Я порадив би звернутися до місцевої церкви і попросити поговорити з її чоловіком, змалювати усю ситуацію. Може це допоможе. Але доки він сам не визнає свою залежність від горілки, зрушень не буде. Також діти кличуть її до себе, то може піти до них бодай на якийсь час. Щоб чоловік відчув, як бути самому.

Але у християн довготерпіння має інше тлумачення. Християнське терпіння – це дух, котрий ніколи не упокориться і не визнає поразки. Цей дух не може зламати жодне нещастья, або страждання, розчарування або збентеження, але котрий витримає до кінця. Довготерпіння означає терпіння в поводженні з людьми, це риса характеру людини, яка без зlosti й скагт витримує неприємних людей, не дратуючись. Апостол Петро каже про Боже довготерпіння: «А довготерпіння Господа нашого вважайте за спасіння» (2 Пет. 3:15). У християнина повинно бути таке ж довготерпіння до своїх побратимів, яке проявляє Бог до кожної людини.

Християнин покликаний зберігати вірність не тоді, коли його життя повне духовних розрад, а завжди – і в моменти смутки і розчарувань теж. Він покликаний терпіти не доки терпиться – а до смерті. Це вище за людські сили – це надприродний дар Святого Духа. І цей дар подається разом з іншим даром – надією. Мине не дуже багато часу – і наші випробування закінчаться. Наша місія буде виконана.

Леонід Якобчук

Я розумію, що ці слова можуть не потішити авторку листа, але таке покликання кожного християнина.

Ось ще лист з цікавим запитанням з історії церкви: «До вас звертається Пасько Файна Яківна. Живу я в Івано-Франківську. Ми усі, наша родина, та й багато хто з наших друзів та знайомих – греко-католики. Ми до іншої церкви не ходимо, але й не проти вибору іншими. Кожен має право ходити до тієї церкви, де йому краще з Богом спілкуватися. Це така моя думка. Хочу запитати як ви ставитеся до нашої церкви. Може ви вважаєте її якоюсь недоконаною, бо є такі думки у декого. Я не знаю, у яку церкву ви ходите, але те що і як ви говорите, то не різнятися з тим, що ми чуємо у нашій церкві. І що ви мені на те скажете? Дякую за увагу і всього вам хорошого. Файна Пасько».

Я скажу, що не бачу різниці між православними, які належать до Православної Церкви України і Української Греко-Католицької Церкви. Політичні причини змусили людей шукати підтримки у Римі, залишаючись вірними візантійському обряду Церкви. У Речі Посполитій у XVI столітті вірні східного обряду нерідко зазнавали дискримінації та були обмежені в правах. Київська митрополія, що залишилася під канонічною юрисдикцією Константинополя, не могла одержати належної підтримки від матірної Церкви, яка сама переживала тяжкі часи. Тому ієрархи митрополії почали шукати інших, більш ефективних шляхів подолання зовнішніх загроз.

Епископат наприкінці XVI століття прийняв синодальне рішення перейти під опіку та захист Римського Апостольського престолу. Так, було укладено Берестейський унійний акт 1596 року, який ознаменував відновлення сопричасної єдності Київської Церкви з Латинською. Архіектори церковного порозуміння мали на меті не лише зберегти традиційний церковний устрій, східний (візантійський) обряд, а й протистояти асиміляції українців

та білорусів чи переходові на римо-католицизм. Отже, греко-католики і східні православні – єдине ціле і може настати час, коли вони об'єднаються і в Україні знову буде єдина Церква. На все Божа воля.

Цей лист з Сміли на Черкащині: «Мене звати Муніра, сам я татарка, не з тих, які кримські, а справжня. В Україні живу вже давно, тут народилися і вирости мої діти, люблю цю країну і її мову, а ось вивчити якось не склалося. Те, що ви робите, дуже важливе для наших людей, ось тому я й вирішила написати. Ви звертаєтесь до дуже дорослого слухача. А чи немає у вас планів, задумів, як стосувалися б напряму молоді? Мені видається, що для молодих людей ваші висновки важливі, а Слово Боже їм дуже потрібне, хоча у більшості своїй вони цього, на жаль, не усвідомлюють. Я запитую, бо бачу, як мої внуки підростають і спілкуються з ровесниками, що дивляться, слухають, читають. Виходить, що вони практично не мають альтернативи усьому цьому інтернетному свавіллю. Треба усім розумним і мислячим людям зусилля об'єднати. Як ви вважаєте? З повагою, Муніра Гельфанівна». Я повністю згоден з Мунірою Гельфанівною щодо молоді і готовий послужити у цій важливій площині. Просив би батьків залучати дітей і внуків до читання наших бесід і пояснювати їм, про що йде мова.

Цей лист на сьогодні останній. Пише Віктор Олександрович Паньков з Броварів біля Києва: «Прослухав радіопередачу про те, як ми можемо засмутити Бога, не втерпів аби написати. Я б радив про це говорити постійно. Бо що робиться у програмах це ж просто жахіття. Колись такого не було. покаяння – це віра у Викупителя і покладання на Нього в тому, що ми не можемо зробити для себе самі. Через діяння, і милість, і благодать Господа ми можемо стати новими створіннями у Христі і, зрештою, повернутися і жити у присутності Бога.

"Історія"

Уродженка України, яка стала найвідомішою бразильською письменницею

У грудні минулого року у португаломовних країнах відзначали 100-річчя від дня народження Кларісі Ліспектор (10 грудня 1920 - 9 грудня 1977) - однієї з найпопулярніших письменниць в Бразилії і однієї з найцитованіших. Водночас в Україні її ювілей пройшов майже непоміченим, адже ми майже нічого не знаємо про уродженку Вінниччини, яка стала знаменитою бразильською письменницею.

Хая Ліспектор (ім'я письменниці при народженні) народилася у містечку Чечельник на Поділлі (нині Вінницька область). Про Україну вона згодом написе: "я ніколи не ходила по українській землі, бо мене по ній носили". Справді, ще зовсім малою, коли їй було 2 роки, батьки перевезли її та її сестер до Бразилії.

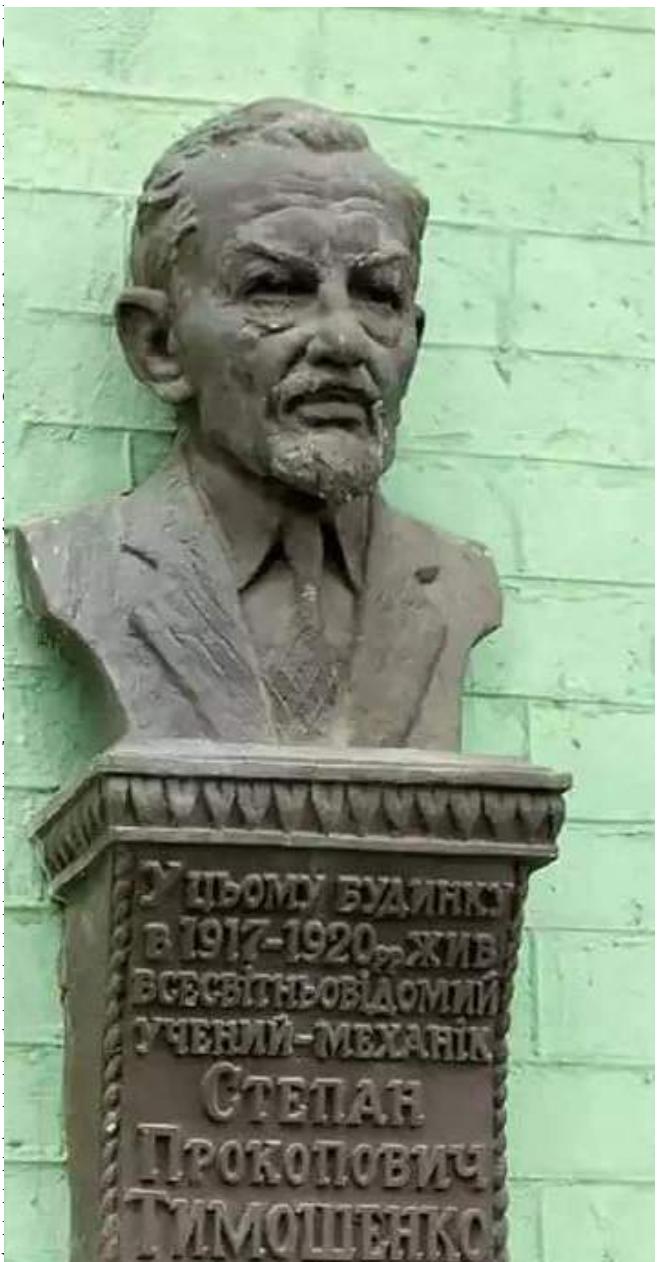
Ліспектори спочатку оселилися у місті Масейо на сході Бразилії, звідки переїхали до Ресіфі 1924 року, а 1935 року - до Ріо-де-Жанейро. У Бразилії вони змінили імена: батько Пінхас став Педру, а мати Маріан - Марієтою, донька Леа стала Елізою, Чарна - Танею, а Хая - Кларісі. Життя на чужині не було легким - у 8 років вона втратила маму, ще через 10 років батька. Доводилося працювати, щоб оплатити навчання.

Перебуваючи у шлюбі з бразильським дипломатом, письменниця з 1944 по 1959 рік мешкала за кордоном в Італії, Швейцарії, Британії та США. А після розлучення повернулася до Бразилії, де жила до своєї смерті 9 грудня 1977.

За життя Кларісі Ліспектор опублікувала 18 книг, зокрема, романи та оповідання. Вже її перший роман, виданий в 23 роки, приніс їй славу. Її образність, символізм, міфологічність, звернення до фольклору та своєрідна подача тексту досі викликають подив і зацікавлення не лише читачів, а й літературознавців. Як зазначається у статті про неї для BBC, "Її порівнюють з Вірджинією Вульф та Джеймсом Джойсом, а її творчість вважається складною для розуміння, пронизаною лінгвістичними експериментами між рядків та "мовчанням". Сюжетів у неї практично немає, і вона відома своїм порушенням правил пунктуації, наприклад, один її роман починається з коми і закінчується двокрапкою".

Diaspora.ua

----- Батько теоретичної механіки -----

СТЕПАН ТИМОШЕНКО (11 (23) грудня 1878, с. Шпотівка на Сумщині - 29 травня 1972, Вупперталь, ФРН) - американський вчений-фізик, "батько теоретичної механіки", основоположник теорії міцності матеріалів, пружності та коливань, автор "теорії балок". Один з організаторів і перших академіків Української академії наук та засновник школи прикладної механіки в США.

Опинившись в 1920 р. на еміграції після поразки Української революції, він спершу очолив кафедру опору

матеріалів у Загребському політехнічному інституті (Югославія). А невдовзі отримав запрошення до США, де став науковим консультантом відомої фірми «Вестінгауз» (Westinghouse Electric Corporation, East Pittsburg) та завідує кафедрою з дослідницької роботи Мічиганського університету, де заснував в 1929 р. літню школу прикладної механіки для інженерів, викладачів університетів та технічних шкіл США. Також С. Тимошенко організував Відділ прикладної механіки при Американському товаристві інженерів-механіків (ASME) та започаткував видання журналу «Прикладна механіка». У цей він опублікував фундаментальні твори: «Опір матеріалів» (два томи, 1930), «Теорія пружності» (1933), «Теорія стійкості» (1936).

З 1936 р. очолював кафедру механіки Стенфордського університету (Каліфорнія). В 1940 році його обирають дійсним членом Національної академії наук США. З 1943 до 1960 року він працює на посаді професора кафедри механіки Стенфордського університету та видає низку нових грунтовні монографій - «Теорія пластинок і оболонок» (1940), «Статика споруд» (1945), «Вища динаміка» (1948), «Історія опору матеріалів» (1953). Цікаво, що йому двічі вдалося відвідати СРСР - в 1958 та 1967 рр., і крім відвідин великих міст з провідними інститутами, навіть побувати у рідних Ромнах, де навчався у школі. Останні роки свого життя він прожив у доњі Німеччині, там і помер. Але був похований у Каліфорнії біля своєї дружини, яка відійшла ще в 1940-х рр. Внесок С. Тимошенка у розвиток фізики в знаній у всьому світі.

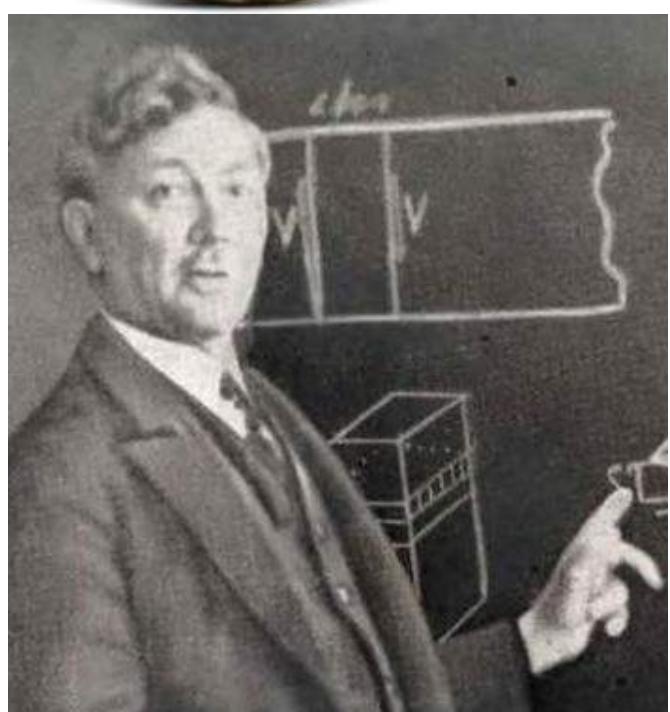
Він був членом академій наук і наукових товариств багатьох країн, почесним професором низки світових університетів, лауреатом різноманітних нагород.

Ще за його життя в 1951 р. Стенфордський університет назвав його іменем свою лабораторію інженерної механіки. А в 1957 р. Американськетовариство інженерів-механіків заснував спеціальну іменну медаль «на честь Степана П. Тимошенка, всесвітньовідомого авторитета в галузі прикладної механіки, і пошанування його внеску як автора і вчителя» для щорічного відзначення науковців за визначні досягнення в галузі прикладної механіки. Першим її отримав у рік заснування сам Степан Тимошенко з таким обґрунтуванням: «За безцінний внесок і особистий приклад як лідера нової ери у прикладній механіці».

В Україні його ім'ям названий організований ним в 1918 р. Інститут технічної механіки (Інститут механіки імені С. П. Тимошенка

НАН України). У Києві на будинку, де він мешкав (вул. Гоголівська, 23), встановлено меморіальну дошку з його портретом, а на території Київської політехніки — пам'ятник. У Львові є вулиця Братів Тимошенків. У 1998 р. було випущено поштову марку, присвячену пам'яті Тимошенка.

Нашому цвіту - по всьому світу!

За офіційною статистикою у Перу мешкає понад 200 українців. Утім, українські активісти в Перу стверджують, що їх щонаїменше 500. Більшість з них проживає у столиці Лімі, а також в інших великих містах - Арекіпа, Трухильо, Чіклайо. Частина живе у віддалених гірських районах.

Вважається, що першими етнічними українцями в Перу були 200 кубанських козаків на чолі із генералом Павлишенком, які оселилися там в 1929 році. Після Другої світової війни серед українців країни вже було чимало інтелігентів - викладачів, інженерів. Сьогодні серед українців у Перу переважають жінки, які вийшли заміж за перуанців. Та наразі до Перу приїжджають і чоловіки з України. У цій країні є декілька українських фірм та місцевих компаній, що співпрацюють з Україною, переважно в авіаційній сфері.

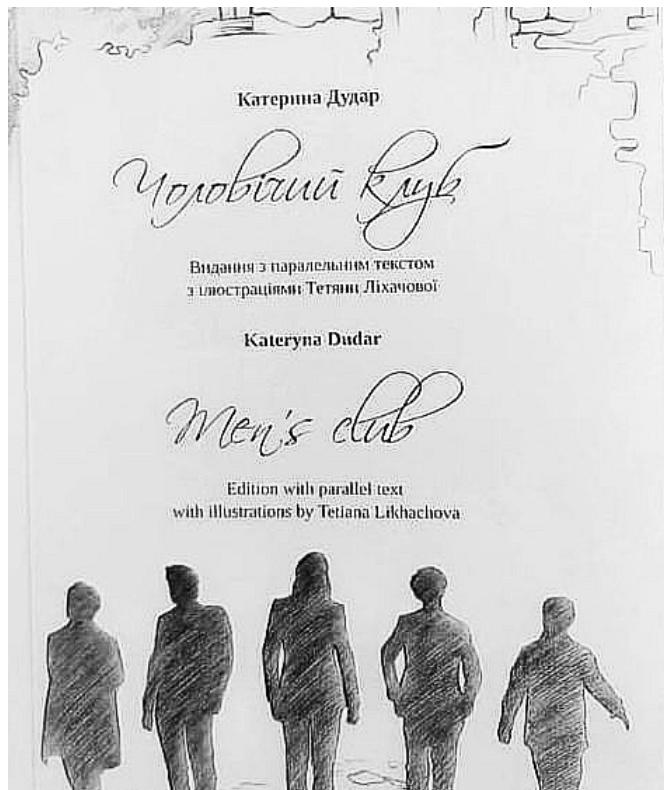
У Перу досі немає українських громадських та культурних організацій, школ або церков. Найчастіше українці там збираються в одному з храмів Ліми та на зустрічах у посольстві (Посольство України працює там з 2003 року) з приводу якихось урочистостей або поминальних заходів. Під час подій на Майдані група українських активістів провела дві акції для поширення інформація про Україну та Революцію Гідності.

“Цікаво”

Вийшла друком нова книжка дніпровської письменниці Катерини Дудар

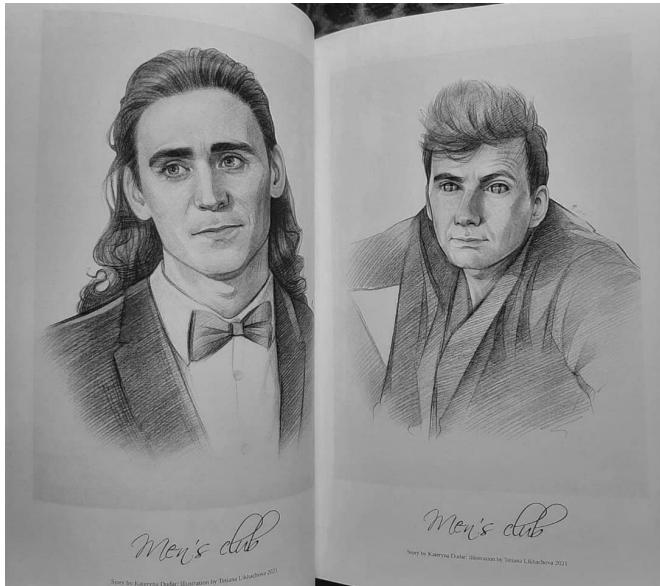
У молодої дніпровської письменниці Катерини Дудар вийшла книга «Чоловічий клуб», покликана підвищити рівень начитаності серед неактивної молоді.

Як зазначає письменниця, з активною молоддю працювати легко, адже вона здатна робити над собою зусилля заради розширення власного світосприйняття. Неактивна ж молодь відсіює з інформаційного поля все емоційно недоступне. Але за законами соціуму, більшість людей є саме такими. І, на думку авторки, одним і завдань сучасного письменника є задоволення попиту молодого споживача на легкий для сприйняття контент.

Книга «Чоловічий клуб» - це продукт фанатської творчості, яка нині набирає популярність серед молодого читача. Вона частково перегукується з уже сформованими світами серіалів «Шерлок» (2010),

«Локі» (2021) і «Добрі передвісники» (2019).

Історія розповідає про п'ятьох учасників загадкового Чоловічого клубу, мета і засновник якого невідомі. Одні праґнуть позбавити себе членства, інші ж навпаки – ладні на все, аби лишилися тут назавжди. Читач має дізнатися, що це за Клуб і чому його учасники є такими різними.

Видання двомовне. Переклад на англійську Ростислава Собачинського подано паралельним текстом. Ілюструвала книгу київська портретистка Тетяна Ліхачова. Усього в книзі налічується двадцять п'ять ілюстрацій. На них зображені відомі актори, які постають в ролі клубменів.

Завдяки пізнаваним образам і характерам головних героїв, а також спрощеній подачі тексту, книжку можна рекомендувати для читання широкій категорії читачів.

Видання вийшло до продажу одразу на двох ринках – українському і загальноєвропейському. Вітаємо колежанку і радіємо разом із нею!

Пресслужба ДОО НСПУ

Рецепти *української* кухні

Вареники на кефірі з капустою і з картоплею

ІНГРЕДІЄНТИ

Борошно

Кефір 0,5 л

Сіль 1 ч.л.

Сода 1 ч.л.

Капуста білокачанна 1 качан

Цибуля ріпчаста 1 шт.

Масло рослинне

Сіль - за смаком

Картопля 0,5 кг

Цибуля 1 шт.

Масло рослинне+вершкове,

Сіль - за смаком.

Зробити начинку для вареників з капустою. Цибулю дрібно нарізати. Капусту дрібно нашаткувати. У чавунній сковороді або казанку розігріти олію і викласти нарізану капусту, додати половину склянки води, накрити кришкою і тушкувати, поки капуста не стане м'якою. Потім до капусти додати цибулю, посолити за смаком, перемішати і тушкувати все разом ще 10-15 хвилин.

Зробити начинку для вареників з картоплею. Цибулю дрібно порізати і обсмажити на олії, в кінці додати шматочок вершкового масла. Картошлю відварити, розім'яти в пюре, посолити.

Додати в картоплю пережарену цибулю. Замісити тісто. У кефір поступово ложкою або віночком вмішувати просіяне борошно. У ще рідке тісто додати соду і сіль, продовжити замішувати тісто до тих пір, поки тісто перестане прилипати до рук. Стіл присипати борошном, викласти на нього тісто і продовжити вимішувати руками. Тісто має вийти еластичним і м'яким. Готове тісто розрізати на кілька частин. Кожну частину розкочати у вигляді джгута і нарізати невеликими і рівними шматочками. З кожного шматочка зробити лепешку і покласти на неї начинку, акуратно зліпити краї, формуючи вареник. Каструллю з водою поставити на вогонь і, як тільки вода закипить, можна закладати і варити вареники. Час приготування - приблизно 5 хвилин, залежить від розміру вареників. Якщо я роблю маленькі вареники (в основному, з сиром або картоплею), варю 3-4 хвилини, середні - хвилини 5, якщо роблю вареники з ягодами - вони у мене виходять більшими - варю 5-7 хвилин.

Вареники на кефірі та соді виходять пішині і ніжні. Начинку можна використовувати будь-яку: гриби, сир, ягоди і т.д.

Коледж електрифікації Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Це сучасний заклад освіти, один з провідних закладів аграрного напрямку, з розвиненою матеріально-технічною базою і соціальною інфраструктурою, який майже століття гідно творить свою історію.

Отримати освіту студенти можуть як за денною, так і заочною формою навчання. Привабливою перспективою навчання в коледжі є можливість його продовження у закладах вищої освіти III-IV рівня акредитації за скороченим термінами та наскрізними навчальними програмами, зокрема Дніпровському державному аграрно-економічному університеті, де отримають дипломи бакалавра, магістра за скороченими термінами навчання.

ДЕ МОЖЕ ПРАЦЮВАТИ?

- в цивільних, аграрних, промислових та переробних підприємствах різних форм власності: державних, кооперативних, приватних та фермерських;
- в енергетичних кампаніях;
- в монтажних і ремонтно-обслуговуючих підприємствах.

Більше інформації на нашому сайті:

keddae.dp.ua

Контакти:

пр. Гагаріна, 95, Дніпро, 49010, Україна.
[pr. Gagarina, 95, Dnipro, 49010, Ukraine.](http://Gagarina, 95, Dnipro, 49010, Ukraine)
тел/факс +38 (056) 720-92-92
e-mail: keddae@ gmail.com,
keddae@ukr.net

Офіційне відділення Національної спілки письменників України на Дніпропетровщині

Ведемо творчу діяльність з 1934 року

Дніпропетровська обласна організація НСПУ

Телефонуйте:

050 340-28-27 голова Сухоніс Ф.

099 733-28-44 заступник Заржицька Е.

067 775-64-98 заступник Кільченський В.

facebook.com/nspudnipro **ela27zar@gmail.com**

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з іншими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- **ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ**
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- **ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ**
○ **ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ**
○ **УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ**
○ **ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ**

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

MIST **MEEST**

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by ilmaginestudio.com

Заснований 2005 року поштово-логістичний оператор України, ТзОВ «Торговий Дім «Міст Експрес» є одним з лідерів у сегменті доставки відправлень «до рук» Одержувача. Підприємство належить до поштово-логістичної групи «Meest Group», яка сягає своїм корінням міжнародної корпорації МІСТ (Meest Corporation Inc., Торонто, Канада).

У кожному обласному центрі України та у великих містах діють склади компанії з технологією он-лайн реєстрації усіх процесів: приймання на склад, видача на доставку чи видача відправлень клієнту на складі. Компанія обслуговує понад 100 власних підрозділів, активно розбудовує мережу агентських пунктів прийому-видачі відправлень на території України. Володіє найбільшим серед експрес-перевізників власним флотом транспорту, який нині становить понад 300 одиниць, а понад 500 одиниць транспорту виконує доставку за контрактом.

Основна продукція/послуги компанії: доставка відправлень між відділеннями («склад-склад»); доставка відправлень від Замовника «до дверей» Одержувача («від дверей до дверей»); адресна розсылка кореспонденції (рахунків, договорів, періодичних видань, POS матеріалів) у поштову скриньку чи безпосередньо «до рук» Одержувача; доставка товарів дистанційної торгівлі (інтернет-магазинів, телемагазинів, компаній, що торгують за каталогом, MLM-компаній).

